

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні рекомендації
до написання *курскових робіт* з дисципліни
«Методологія соціологічних досліджень»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності *054 Соціологія*

Ужгород – 2022

Варга Н.І., Рюль В.О. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з дисципліни **«Методологія соціологічних досліджень»** спеціальності 054 «Соціологія». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 40 с.

Методичні рекомендації до написання курсових робіт з дисципліни **«Методологія соціологічних досліджень»** містять вимоги до написання та оформлення наукової (курсової) роботи, критерії оцінювання курсової роботи та порядок захисту наукових (курсівих) робіт. Методичні рекомендації адресовано викладачам та студентам спеціальності «Соціологія».

Укладачі:

Варга Наталія Іллівна, доктор соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ»

Рюль Вікторія Олександрівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ»

Рецензенти:

Шандор Федір Федорович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ»

Кацьора Олександр Валентинович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ»

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено на засіданні: **кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»** (протокол № 13 від «24» травня 2022 р.) науково-методичної комісії **факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет»** (протокол № 8 від «7» червня 2022 р.)

© Варга Н.І., 2022 р.

© Рюль В.О., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Курсова робота.....	4
3. Робота над літературними джерелами.....	9
4. Проведення емпіричного дослідження.....	11
5. Написання та оформлення основної частини наукової (курсової) роботи..	13
6. Оформлення списку використаних джерел.....	18
7. Оформлення додатків.....	19
8. Порядок захисту наукової роботи.....	19
9. Критерії оцінювання наукової роботи.....	20
10.Теми курсових робіт з дисципліни «Методологія соціологічних досліджень».....	22
ДОДАТКИ.....	24

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наукова робота є формою навчально-дослідницької діяльності студента і має на меті формування навичок проведення пошукових досліджень. Наукова робота (курсова) виконується за визначеною і погодженою з керівником темою. Тематика наукових робіт повинна відповідати завданням підготовки студента до самостійної діяльності і мати тісний зв'язок з практичними потребами діяльності. Керівництво науковими роботами здійснюється, як правило, викладачами кафедри.

При написанні наукової (курсової) роботи студентам необхідно оволодіти категоріальним апаратом психологічних дисциплін; ознайомитись з науковою літературою обраної тематики - виявити дискусійні питання та невисвітлене коло проблем; показати вміння аргументувати власну точку зору, узагальнювати, систематизувати та аналізувати отримані дані; забезпечити необхідний стиль викладу матеріалу, правильно оформити роботу.

Майбутнім фахівцям важливо розвивати навички самостійної роботи, опановувати методику дослідження та експериментувати, з'ясовувати підготовленість до самостійної роботи.

2. КУРСОВА РОБОТА.

Курсова робота носить дослідницький характер. Робота пишеться на основі аналізу та узагальнення ряду літературних джерел (монографій, статей, методичних рекомендацій тощо), науково-методичної літератури, власних спостережень та фактів; результатів проведених досліджень, висуває власні завдання. Курсова робота повинна містити теоретичну частину (орієнтовно 50% загального обсягу), аналіз результатів отриманих діагностичних даних та висновки.

Структура курсової роботи.

Титульний аркуш

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (за необхідністю)

ВСТУП РОЗДІЛ I Теорія дослідження проблеми

РОЗДІЛ II Вирішення проблеми дослідження

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (за необхідністю).

Вимоги до змісту курсової роботи.

Титульний аркуш роботи містить найменування навчального закладу; кафедри, де виконувалась робота; назву наукової роботи; прізвище, ім'я, по-батькові автора роботи, курс, групу та напрям за яким навчається студент,

прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника, його посаду та науковий ступінь; місто і рік виконання. Титульний аркуш курсової роботи оформляється згідно існуючих вимог (див. додаток А).

Зміст подають на початку наукової (курсної) роботи, на другій сторінці. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема, вступу, розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків та ін. (Додаток Б).

Перелік умовних позначень, символів, скорочень вміщують, якщо наукова робота містить їх значну кількість. Доцільний список та детальну розшифровку (у вигляді двох паралельних колонок за абеткою: ліва колонка – скорочення, права – пояснення) подають перед вступом, оскільки у ньому вже можуть бути використані окремі із скорочень.

Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Наприклад: об'єднана територіальна громада (ОТГ). Скорочення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться. *Наприклад:*

Таблиця 1

Перелік умовних позначень

ВІЛ/СНІД – вірус імунодефіциту людини/синдром набутого імунодефіциту
ВООЗ – Всесвітня організація охорони здоров'я
ВПО – внутрішньо переміщена особа
ГО – громадська організація
КМУ – Кабінет Міністрів України
НДО – недержавна організація
НПУ – Національна поліція України
МОП – Міжнародна організація праці
ООС – операція об'єднаних сил (замість АТО)
ОТГ – об'єднана територіальна громада
СЖО – складні життєві обставини
ЮНІСЕФ – Дитячий фонд ООН

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, її особливості, значущість з огляду на соціальні потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності. Вступ (окремі пункти попередньо визначаються на першій консультації з науковим керівником, остаточно оформлюється вступ після завершення роботи, як результати роботи описуються такі пункти, як практична значущість, публікації тощо) розкриває сутність і стан наукової проблеми (задачі) та значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Структурні компоненти вступу, як загальну характеристику курсової роботи, далі подають в рекомендованій нижче послідовності (висвітлення кожного зі вказаних пунктів слід розпочинати з абзацу, назву висвітлюваного пункту

фіксувати та виділяти напівжирним шрифтом):

- Актуальність дослідження.
- Мета дослідження.
- Завдання дослідження.
- Об'єкт дослідження.
- Предмет дослідження.
- Методи дослідження.
- База дослідження.

Ці поняття є ключовими для наукової роботи. Тому їм слід приділити особливу увагу.

Актуальність дослідження.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з існуючими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність та доцільність даної наукової роботи. Далі визначається об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єктом виступає та сторона дійсності, на яку спрямована дана наука.

Часто об'єкт фіксується у самій назві науки, але в силу того, що наука не в змозі вичерпно описати свій об'єкт, то вона обмежує сферу своїх інтересів.

Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. (див. додаток В)

Предмет дослідження складає та сторона чи сторони, якими в ній представлений об'єкт науки, тобто предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет не фіксує всіх сторін об'єкту, але може включати те, що виступає відсутнім в об'єкті. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага автора курсової роботи, оскільки предмет дослідження визначає тему наукової роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва. Виділення об'єкту та предмету наукового дослідження дає можливість визначити мету дослідження. (див. додаток В)

Мета дослідження.

Мета курсової роботи має сформулюватись максимально лаконічно, але повно (власне формулюванню передують такі конструкції: «Мета роботи полягає в ...», «метою курсової роботи передбачено», «цим визначається мета курсової роботи» та ін.). (див. додаток В) Як приклад мета може бути сформульована таким чином: ***«Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні особливостей застосування методу фокус-груп в дослідженні соціальної адаптації ВПО».***

Завдання дослідження.

На конкретні завдання у досягненні поставленої мети, що вирішуються автором, вказують одиниці на зразок: «мета роботи передбачає розв'язання таких завдань:», «мета дослідження визначає її основні завдання» та ін. Формулювання завдань курсової роботи подається із нумерацією. Кожне положення зручніше починати зі слів: виявити, з'ясувати, описати, визначити,

встановити, здійснити, сформулювати, висвітлити, показати тощо. До нашого варіанту мети курсової роботи завдання дослідження мають вигляд:

З окресленої мети можна виокремити наступні завдання роботи:

1) проаналізувати теоретичні та емпіричні аспекти вивчення методу фокус-груп;

2) дослідити особливості процедури проведення фокус-груп в емпіричній соціології;

3) проаналізувати проблеми та особливості ефективності проведення фокус-груп в дослідженні соціальної адаптації ВПО;

4) обґрунтувати результати застосування методу фокус-груп в дослідженні соціальної адаптації ВПО. (див. додаток В)

Методи дослідження.

Автор подає перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх потрібно не відірвано від змісту роботи, а коротко визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом. Наприклад: Методи дослідження: теоретичний аналіз і систематизація науково-теоретичних та методичних джерел; організаційні методи (метод порівняння та поперечного зрізу); емпіричні методи (стандартизовані методики, спостереження, бесіди); методи обробки та інтерпретації даних (кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики). База дослідження. Вказується навчальний заклад чи виробництво, організація (чи декілька), залежно від того, де проводилося дослідження, місто (село), область. Вказується кількісний і якісний склад вибірки досліджуваних.

Основна частина курсової роботи складається з двох розділів, кожен з яких містить підрозділи (пункти, підпункти). Кожний розділ починається з нової сторінки. Основному тексту може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку і обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формують висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. Перший розділ є теоретичним, в якому здійснюється огляд літератури з проблеми. Другий розділ висвітлює емпіричне дослідження проблеми із застосуванням статистичних і математичних методів.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою та вибір напрямів дослідження;
- виклад загальної методики і основних методів дослідження;
- емпіричну частину та методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні та емпіричні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів отриманих теоретичних та емпіричних досліджень. . (див. додаток В)

В огляді літератури студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи вчених, студент повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Слід уникати надмірного теоретизування при описі наукової літератури, тому студент повинен будувати теорію питання з урахуванням прикладних цілей і завдань дослідження.

Емпірична частина та методика дослідження має на меті:

- а) перевірити правильність отриманих теоретичних висновків;
- б) визначити шляхи й напрямки вдосконалення тих соціально-психологічних процесів та явищ, які досліджуються.

Вимоги до впроваджуваних методик:

- 1) відповідність меті й предмету дослідження;
- 2) обов'язкова перевірка даних на репрезентативність, надійність, об'єктивність та валідність;
- 3) інструкція з проведення дослідження не повинна допускати подвійного тлумачення її змісту.

В основній частині (розділ II) студент представляє аналіз отриманих самостійно проведених діагностичних досліджень (2-3 методики). Основну частину доцільно доповнювати таблицями, графіками, рисунками тощо. Щодо тих матеріалів, які за обсягом не можуть увійти до неї, їх оформлюють як додатки. Використання такого матеріалу потребує його роз'яснення, аргументації, а також відповідних висновків. Результати наукових даних, зафіксовані у таблицях, рисунках, підлягають обов'язковій нумерації (табл. 1, схема 2, рис. 4 та ін.); початок рахунку йде від центральної частини роботи, продовжується і закінчується додатками.

Висновки - це завершальна частина курсової роботи. У ній автор перераховує основні положення, які викладаються і доводяться в роботі. Висновки повинні бути лаконічні і змістовні. У них виявляється здатність студента до абстрагування, аналізу й синтезу наукового матеріалу. Висновки повинні вивести найширші узагальнення як із теоретичних положень, так і з експериментально-прикладної частини, у них дається оцінка можливостей подальших наукових і прикладних розробок з теми дослідження.

Список використаних джерел. Основна вимога до укладання списку використаних джерел – дотримання чинного державного стандарту щодо бібліографічного опису. До нього включають джерела, які зазвичай поділяють на первинні, вторинні і третинні. До первинних належать нормативно-правові документи, монографії, публікації в академічних журналах, тези конференцій, дисертації, автореферати. Сюди належать і електронні версії періодичних наукових журналів. До вторинних – збірки публікацій, підручники, енциклопедії, словники, оглядові статті, реферативні журнали. До третинних – комп'ютерні бази даних в Інтернеті. При використанні останніх варто зважати на те, яка організація підтримує Веб-сторінку з відповідними даними. На сторінках офіційних установ (Верховна Рада України, Кабінет міністрів України, Міністерство соціальної політики України, ЮНІСЕФ тощо)

інформація буде достовірною. Дані, отримані з анонімних веб сторінок, у наукових роботах не використовуються. До списку літератури повинні ввійти всі джерела, які були використані й опрацьовані під час роботи студента над дослідженням.

Додатки. Обсяг додатків необмежений. У додатки доцільно винести таблиці, схеми, графіки, методики, суть яких викладається в тексті курсової роботи. Сюди відносять також анкети, опитувальники, тестові методики, результати емпіричного дослідження, моделі та ін.

3. РОБОТА НАД ЛІТЕРАТУРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

Робота над темою, як правило, починається з ретельного пошуку і аналізу джерел, опублікованих з теми дослідження. Джерелом таких відомостей є каталоги бібліографічних відділів бібліотек, реферативні і бібліографічні видання. Останнім часом для збору таких відомостей все ширше використовуються комп'ютерні засоби пошуку та збору інформації. На основі цих даних студент складає перелік книг, збірників, журнальних статей, які необхідно опрацювати при підготовці наукової роботи. Пріоритет рекомендується надавати найновішій літературі оглядового характеру, яка дає можливість звузити напрямки теоретичного пошуку. Кожне джерело (книжку, статтю) рекомендується записувати на окрему бібліографічну картку, що полегшує роботу з літературою. Теоретичний варіант роботи передбачає визначення завдань дослідження до початку вивчення літератури. Вони можуть бути сформульовані в загальному плані: вивчити публікації. При першому читанні складається загальне враження про роботу.

Аналіз літератури включає:

- ✓ загальне ознайомлення з книгою чи статтею в цілому;
- ✓ уважне читання вдруге окремих розділів, що дає можливість виділити основний зміст, що і заноситься в даний конспект;
- ✓ складання конспекту або виписки основних положень, цитат.

Конспект повинен бути коротким, ясным, повним і точним. Ясність і короткість викладу не повинні суперечити вимогам повноти і точності, без яких конспект перетворюється в записи з приводу прочитаної, книги. Для досягнення більшої точності основні положення роботи необхідно записувати в формулюванні автора, вказуючи сторінку, на якій викладена думка, яка записується. Повнота конспекту досягається за рахунок фіксації основних положень роботи, відтворення логіки авторського викладу матеріалу. Вся опрацьована література повинна бути систематизована і узагальнена в теоретичному розділі наукової роботи. Особливою умовою фактичного матеріалу, що подається у науковій роботі є цитати, що органічно вписуються в текст наукової роботи при аналізі позицій автора. Їх використовують з метою аргументації, точності передачі думки автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при порівнянні різних точок зору тощо. Цитата - (лат.

Cito - наводжу, проголошую) - дослівний фрагмент тексту, чийсь слова, що наводяться письмово, органічно доповнюючи текст роботи. Використовують цитати для того, щоб без перекручувань, власних трактувань передати думку автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при зіставленні різних точок зору тощо. Цитати є необхідною опорою автора роботи в процесі аналізу та синтезу інформації і для підтвердження окремих суджень, які висловлює студент. Відштовхуючись від них, можна створити систему переконливих доведень, доказів, необхідних для об'єктивної характеристики явища, яке спостерігається і досліджується. Нерідко автори досліджень вдаються до цитувань авторитетів у конкретній галузі знань для посилення своєї позиції. Водночас утрата чуття міри у використанні цитат може суттєво зашкодити науковій роботі. Тому завжди, перед тим, як вдатися до цитування, автор повинен під різними кутами зору перевірити його доцільність, уникати псевдо тлумачень джерел. Окрім прямого цитування, часто застосовують переказ тексту першоджерела, що теж нерідко призводить до викривлення його змісту, тому текст-інтерпретація має бути ретельно звірений із першоджерелом. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу з наукової праці може спотворити зміст, закладений автором. Тому слід бути особливо уважним у забезпеченні аргументації наукових позицій автором роботи через використання посилань. (Додаток Г).

Умовно, існуючі посилання на використані джерела можна поділити на три основних види:

- Для обґрунтування положень теоретичного аналізу, вибору методів дослідження необхідно вказати в тексті роботи номер джерела із списку літератури у квадратних дужках. Наприклад: [17].
- При непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, конкретним щодо оцінювання його висновків і давати відповідне посилання на джерело. Наприклад [25].
- При дослівному цитуванні після номеру джерела (через кому) вказується також номер сторінки, з якої дана цитата. Наприклад, [17, с. 125] означає, що дана цитата наведена на 125-ій сторінці джерела, яке описане в списку під номером 17.
- При посиланні автора наукової роботи на думку ряду науковців подаються номери джерел і розділяються вертикально крапкою з комою. Наприклад: [2; 4; 7; 18; 24; 33]. (Додаток Г)

Теоретичний аналіз включає стислий виклад теорії та історії вивчення проблеми дослідження, характеристику і порівняльний аналіз існуючих поглядів на проблему і шляхи її наукового дослідження, виявлення питань і проблем, які не знайшли належного вирішення, висвітлення методичних проблем і принципів труднощів, які виникають на шляху до поставленої мети. Правильно проведений теоретичний аналіз проблеми дослідження дозволяє сформулювати конкретні завдання дослідження. Цей етап підготовки

наукової роботи вимагає тісної взаємодії з науковим керівником, досвід якого допомагає студенту правильно визначитись із кількістю та обсягом завдань дослідження. Розділ повинен закінчуватися короткими висновками: перерахуванням вже досліджених аспектів проблеми, результатів досліджень, постановкою дискусійних питань, а також виділенням нових аспектів, які необхідно вивчити. Науковий етикет вимагає висвітлення всього тексту наукової роботи (а також і виступу студента під час захисту роботи) від третьої особи множини. Наприклад: На нашу думку..., ми визначили..., ми дотримуємося позиції..., нам слід зазначити..., ми вважаємо... тощо.

4.ПРОВЕДЕННЯ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

В науковій роботі (курсовій) передбачається проведення емпіричного дослідження, яке складається з наступних етапів.

- ✓ постановка проблеми, визначення предмета вивчення, мети, і завдань (аспект виробничої групи, наприклад, керівництво у групі) та уточнення головних понять; • визначення емпіричних об'єктів дослідження (вибірка); • розробку програми та методики конкретного дослідження;
- ✓ випробування методики (пілотажне, пробне дослідження), її вдосконалення, перевірку надійності методик;
- ✓ збір первинної інформації, яке супроводжується контролем надійності та вірогідності одержаних даних;
- ✓ якісну та кількісну обробку зібраних результатів;
- ✓ інтерпретацію та пояснення результатів, формулювання висновків.

Першим етапом цього виду роботи є формулювання задач дослідження (на основі аналітичного огляду літератури). Наступним кроком буде вибір студентом методів і конкретних методик емпіричного дослідження. Емпіричне дослідження може включати спостереження, експериментальні і кореляційні методи, дослідження продуктів діяльності, проведення бесід або інтерв'ю та інших методів. Вибір і обґрунтування адекватних методів дослідження є важливим і відповідальним етапом при проведенні емпіричного дослідження. Здійснюючи спостереження слід скласти план спостереження, виділити об'єкти, намітити цілі, ознаки, на які необхідно звернути увагу. Науковою метою цього виду роботи може бути висунення нових передбачень, постановка нових питань, що вимагають експериментальної перевірки. Оволодіння певною експериментальною методикою дає можливість знаходження меж застосування тієї або іншої методики і розробки її варіантів; можливість статистичного виявлення середніх значень; виявлення статистичних зв'язків між окремими особливостями, які вивчаються. Науковою метою тут може бути одержання нової і перевірка існуючої інформації. Після розробки плану емпіричного дослідження часто рекомендується проведення невеликого пілотажного дослідження на обмеженій групі обстежуваних. Таке дослідження дає змогу висунути чи

уточнити гіпотези дослідження, виявити можливі труднощі, освоїти вибрані методики, оперативно скоректувати план досліджень, оптимізувати форми фіксації результатів. Пробний експеримент дає також можливість перевірити надійність вибраних методів дослідження, доступність інструкцій, придатність експериментального матеріалу, розробити критерії аналізу результатів дослідження. Проведення емпіричного дослідження вимагає ретельного планування і підготовки для забезпечення необхідних умов збору об'єктивної інформації. Отримані дані детально протоколюються і записуються. Заключним етапом емпіричного дослідження є обробка його результатів. Після ретельного вивчення матеріалів діагностики студент приступає до обробки отриманих результатів, тобто здійснює їх кількісний та якісний аналіз. ¹¹ В кількісному аналізі підраховуються за встановленими критеріями кількість допущених помилок; час, затрачений на виконання завдання; дається характеристика вибірки дослідження. При необхідності проводиться статистичний аналіз отриманих результатів. Результати кількісного аналізу оформлюються у вигляді зведених таблиць, можуть ілюструватись графіками і діаграмами. Всі таблиці надписуються, нумеруються. Представлена в таблиці інформація повинна бути зрозумілою і при необхідності супроводжується поясненнями в тексті наукової роботи. Таблиці, які виконують пояснювально-ілюстративну функцію можуть використовуватись безпосередньо в тексті наукової роботи. Таблиці з великими обсягами даних доцільно наводити в додатках. Основна мета дослідження полягає в розкритті суті та механізмів виявлених феноменів, встановлених причинно-наслідкових і кореляційних зв'язків, їх інтерпретації та поясненні. Ця мета досягається шляхом якісного аналізу отриманих даних. Потрібно мати на увазі, що аналіз і інтерпретація результатів окремих методів дослідження вимагає серйозних навичок, значного досвіду і часто вимагає також значних затрат часу. Тому аналіз і інтерпретація результатів таких досліджень повинна проводитись під контролем досвідченого спеціаліста. На основі узагальнених результатів якісного аналізу і співставленні їх з завданнями дослідження студент формулює відповідні висновки. Це заключна частина наукової (курсової) роботи. У ній автор перераховує основні положення, які викладалися і доводилися у роботі. Висновки повинні бути короткими і змістовними. Експериментальний розділ дослідження повинен відображати специфіку роботи в межах наукової галузі.

5. НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ОСНОВНОЇ ЧАСТИНИ НАУКОВОЇ (КУРСОВОЇ) РОБОТИ

Основна частина наукової (курсової) роботи складається з розділів і підрозділів, в деяких випадків ще й з пунктів і підпунктів (Додаток Д). Кожний розділ починають з нової сторінки. Розділи наукової роботи повинні за своєю назвою, структурою, змістом відповідати завданням дослідження поставленої проблеми. Кожен розділ повинен містити короткі висновки, які узагальнюють результати дослідження, отримані автором. В розділах основної частини подають:

- ✓ Огляд літератури за темою та вибір напрямків досліджень;
- ✓ Виклад загальної методики та основних методів досліджень;
- ✓ Емпіричну частину і методики досліджень;
- ✓ Відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- ✓ Аналіз і узагальнення результатів досліджень. Зазвичай, наукова (курсова) робота може складатись з 2 розділів.

В першому розділі, як правило, викладаються результати теоретичного аналізу проблеми дослідження. В другому розділі найчастіше обґрунтовуються завдання і методи дослідження, вказуються особливості проведення дослідження, обґрунтовуються і описуються процедури, результати кількісного та якісного аналізу даних, отриманих в процесі дослідження. У висновках дається стислий виклад результатів дослідження, а також можуть надаватись рекомендації з практичного використання його результатів. Кожен з таких висновків - це чітка відповідь на поставлене в дослідженні завдання (слід звіритися із завданнями, визначеними у вступі до наукового дослідження). У висновках вказується, які з поглядів на проблему отримали підтвердження, а які вимагають подальшого уточнення. У висновках також обґрунтовується, чи ставиться під сумнів необхідність і перспективність подальшого дослідження проблеми, пропонуються нові напрямки, які виявились в ході проведеного дослідження.

Об'єм наукової (курсової) роботи в межах основного тексту.

Вид наукової роботи	Кількість сторінок	Кількість процитованих джерел
Курсова робота	30	20-30

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ (КУРСОВИХ) РОБІТ

Таблиця 2

Технічні вимоги до оформлення наукових робіт

Формат	A4, орієнтація – книжкова, формат Microsoft Word (*.doc або *.docx)
Поля	Верхнє, нижнє, праве – 2 см, ліве – 3 см
Основний шрифт	Times New Roman
Розмір шрифту	Основного тексту – 14 пунктів таблиць – 12 пунктів
Міжрядковий інтервал	1,5
Вирівнювання тексту	По ширині
Абзацний відступ	1,25 см
Нумерація сторінок	На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці
Ілюстрації (схеми, графіки)	Необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці
Спеціальні символи	Лапки використовуються лише друкарські (« »). Вигляд апострофу має відповідати шрифту Times New Roman, а саме ('). В якості тире використовується знак короткого тире (–), а не дефісу (-) і не довгого тире (—). Перед та після короткого тире (–) робиться пробіл. Між словами ставиться лише один пробіл (для контролю можна використовувати функцію Word: ¶ – недруковані знаки). Між прізвищем та ініціалами обов'язково ставиться нерозривний пробіл. В якості позначки номеру при цифрах використовується символ (№) шрифту Times New Roman. Не можна використовувати автоматичну або примусову розстановку переносів у словах.
Обсяг (без врахування списку використаних джерел та додатків)	Курсової роботи – 30 сторінок, бакалаврської роботи – 60-80 сторінок, магістерської роботи – 90-110 сторінок
Сторінка повинна містити	Не менше 28–30 рядків по 57–60 знаків у кожному (з урахуванням інтервалів).
Оптимальний обсяг списку використаних джерел	Курсової роботи – 20 джерел, бакалаврської роботи – 50 джерел, магістерської роботи – 80 джерел (50 % з них опублікованих за останні 10 років)

Текст основної частини наукової роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин наукової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»,

«ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру сторінки, без абзацного відступу з вирівнюванням по ширині. Кожна структурна частина розпочинається з нової сторінки. (Додаток Д)

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та підрозділу – 2 рядки, між заголовком підрозділу та текстом – 1 рядок. Кожний розділ наукової роботи треба починати з нової сторінки. Між останнім реченням попереднього підрозділу та заголовком наступного підрозділу робиться відступ 2 рядки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, (якщо необхідно – пунктів) подають арабськими цифрами без знаку №, наприклад, «РОЗДІЛ 2». Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу).

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.1.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). (Додаток Д)

Наприклад:

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ МЕТОДУ ФОКУС-ГРУП 1.1. Генезис та характерні особливості методу фокус-груп 1.1.1. Структурний підхід 1.2. Сутність та особливості проведення методу фокус-груп Текст, текст, текст...
--

До ілюстрацій належать рисунки, схеми, графіки, діаграми.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» та її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл. 1.2».

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, знаків, символів, які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово і велику літеру, що позначає додаток, наприклад: «Додаток Б». Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Один додаток позначають як додаток А.

Особливості стилю, цитування, оформлення посилань і списку використаних джерел

Наукова робота передбачає використання наукового, а не публіцистичного чи художньо-публіцистичного стилю. Тому не варто використовувати метафори, а також стереотипні вислови, вирази-штампи, риторичні запитання і речення, як от: «СНІД – чума ХХ століття», «Яка доля чекає безхатченків?».

Слід уникати частих повторень слів чи словосполучень, однотипних синтаксичних конструкцій. Не варто також послуговуватися складними синтаксичними конструкціями – вони часом погано пов'язані між собою логічно, містять двозначні тлумачення тощо.

Недоречно вдаватися до слів «дуже», «надзвичайно», оцінювальних епітетів. Замість «дуже актуально» можна написати «актуально», замість «надзвичайно поширений» – просто «поширений» тощо. З увагою потрібно ставитися до використання вставних слів і словосполучень: «на жаль», «без сумніву», «беззаперечно», «відомо» тощо. Наприклад, речення «Беззаперечно, інтернатна система останніми роками має багато проблем, та, на жаль, родинна мережа також не позбавлена гострих недоліків» є неприйнятним, адже в ньому: 1) слово «беззаперечно» містить категоричність, 2) слово «на жаль» є зайвим, 3) незрозуміло, що мається на увазі під «останніми роками» та «гострими проблемами». (Додаток Д)

Не рекомендується вести виклад від першої особи «Я вважаю», «Я використав», «Мені здається». Такі вислови варто замінити безособовими реченнями або перефразувати (див. табл. 3).

Таблиця 3

Приклади вдалого та невдалого стилю

<i>Невдале формулювання</i>	<i>Вдале формулювання</i>
<i>Серед методів дослідження, якими я користувалася у своїй роботі, є вторинний соціологічний аналіз</i>	<i>У роботі використаний метод вторинного соціологічного аналізу.</i>
<i>До завдань, які я ставила перед собою у своїй роботі, можна віднести такі...</i>	<i>У дипломній роботі поставлені наступні завдання:...</i>

У роботі необхідно дотримуватися прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень (усі аббревіатури мають бути пояснені). Ініціали згаданих у тексті вчених ставлять перед прізвищами (І. Грига, а не Грига І., як це прийнято в списку використаних джерел).

При дослівному використанні тих чи інших джерел слід наводити цитати. Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починають та закінчують лапками, зберігаючи граматичну форму та інші особливості авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяють лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовують вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускають, але без перекручення авторського тексту і думок автора. Пропуск позначають трьома крапками, які ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, його не зберігають;

в) кожен цитату обов'язково супроводжує посилання на джерело; г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректними щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо у цитаті автор наукової роботи виділяє деякі слова, то після тексту, який пояснює виділення, робить спеціальне застереження, ставить крапку, потім тире і вказує свої ініціали, а весь текст застереження вміщує у дужки. Варіантами таких застережень можуть бути: (курсив мій. – С.П.), (підкреслено мною. – С.П.), (розрядка моя. – С.П.).

Необхідно робити посилання на джерела, матеріали або окремі положення, результати, ідеї, висновки з яких наведені у тексті. При цитуванні чи наведенні інших даних (зокрема, статистичних) потрібно у квадратних дужках поставити порядковий номер джерела у переліку використаних джерел та номер сторінки, яка містить наведену цитату.

Приклад:

Цитата у тексті: «Об'єктом соціологічного пізнання є суспільство як цілісна соціальна реальність, сукупність соціальних зв'язків і соціальних відносин» [7, с. 14]. Цифри у квадратних дужках відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел та сторінці. Якщо посилання зроблено на кілька праць, вони розділяються крапкою з комою: [1, с. 5; 6, с. 25-33].

Відповідний опис у переліку використаних джерел:

7. Соціологія: Підручник / За ред. В.Г. Городяненка. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 544с.

Список використаних джерел формується одним із таких способів: – у порядку появи посилань у тексті;

– в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; – у хронологічному порядку.

При написанні студентських наукових робіт рекомендується дотримуватися алфавітного порядку.

Бібліографічний опис джерел оформлюється згідно з Національним стандартом України «Інформація та документація. Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015». У студентських наукових роботах опис мусить містити обов'язкові елементи (бібліографічні відомості), які забезпечують ідентифікацію документа. Усі джерела у списку подаються мовою оригіналу.

Приклади оформлення використаних джерел наведені у **Додатку Ж**. З ними варто ознайомитися перед початком пошуку, вивчення та відбору необхідних джерел.

Переплетення

Для курсових робіт використовуються папки, в яких аркуші кріпляться завдяки механізму «швидкозшивач» (з прозорою пластиковою обкладинкою).

6. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел складається на основі робочої картотеки і відображає обсяг використаних джерел та ступінь вивченості досліджуваної теми, є «візитною карткою» автора роботи, його професійним обличчям, свідчить про рівень володіння навичками роботи з науковою літературою та іншими інформативними джерелами, які цитувалися в науковому дослідженні. «Список...» повинен містити бібліографічний опис джерел, використаних студентом під час роботи над темою. Використані автором джерела подаються у списку, який слідує за висновками до наукової роботи. Літературні джерела розміщуються в списку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати до вимог міждержавних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. У «Списку...» можуть вказуватися тільки всі опрацьовані наукові

джерела, на які є посилання в основному тексті наукової роботи. Приклади оформлення джерел (Додаток Ж).

7. ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

Після списку використаних джерел до дипломної роботи включаються додатки. Кожний додаток повинен починатись з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток (великі літери української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї), див. додатки даного методичного видання як зразок оформлення. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: А.2 - другий розділ додатка А.

8. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ НАУКОВОЇ РОБОТИ

На наукову (курсову) роботу науковий керівник пише відгук, в якому вказує на актуальність обраної проблеми дослідження, позитивні сторони роботи і самостійність виконання студентом наукової роботи, регулярність відвідування консультацій у наукового керівника, дає особистісні характеристики студента, виявлені у процесі написання наукової роботи, а також аналізує недоліки роботи, оцінює структуру, зміст, форму і ступінь розкриття тих чи інших питань, використання статистичних та фактичних даних, оформлення роботи, дає конкретні рекомендації. Після прочитання роботи науковим керівником робота може бути допущена до захисту. У відгуку наукового керівника дається попередня оцінка у формі висновку: «Робота може бути допущена до захисту з оцінкою (3, 4, 5)» 15 або «Робота не може бути допущена до захисту». Завершується висновок наукового керівника зазначенням ступеня відповідності наукової роботи вимогам до наукових (курсівих) робіт. Форма відгуку представлена у Додатку К. Доповідь студентів слід підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: - Обґрунтування актуальності теми дослідження; - Об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження; - Що вдалося встановити, виявити, довести: коротка характеристика розділів; - Якими методами це досягнуто, елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях, які положення не знайшли підтвердження тощо. - Оскільки студент має право і можливість ознайомитися з відгуком наукового керівника заздалегідь, у виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника. - Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 10-15 хвилин. - Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано забезпечити візуальний супровід: таблиці, діаграми, графіки тощо. Побудована за запропонованою структурою доповідь студента дає

змогу чітко сформулювати основні тези і цим самим скласти у членів комісії конкретне уявлення про роботу. Від того як подана наукова робота на захисті самим студентом, багато в чому залежить оцінка за виконану роботу. Тому доцільно ретельно продумати свій виступ, викласти його для себе в письмовій формі або скласти тези доповіді. На цьому етапі студент повинен проконсультуватися з науковим керівником. Оцінка наукової роботи залежить не лише від змісту, переконливості доповіді студента, а й від того, наскільки він вправно представить її на захисті наукової (курсової) роботи, наскільки компетентно, впевнено відповідатиме на поставлені запитання. Для цього йому необхідно володіти і послуговуватися правилами публічного виступу. Захист наукових робіт відбувається при засіданнях комісії, порядок яких регламентується «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах».

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Визначальними критеріями при оцінюванні захисту студентом наукової роботи виступають:

- відповідність роботи встановленим вимогам;
- уміння студента представити роботу під час усного захисту; – аргументованість відповідей на поставлені запитання та зауваження, викладені у відгуку чи рецензії.

У випадку незгоди з рішенням комісії студенту надається право подати апеляцію на ім'я голови комісії або завідувача кафедри з обґрунтуванням своєї незгоди. Розглядаються лише апеляції, подані в день захисту.

Процедура проведення захисту регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 61/01-04.від 24.12.2020 р.

Оцінюється робота на основі наступних показників:

- 1) Якість виконання теоретичної частини.
- 2) Якість виконання практичної частини.
- 3) Правильність оформлення курсової роботи.
- 4) Захист курсової роботи.
- 5) Відповідь на додаткові запитання комісії.

Оцінка за наукову роботу виставляється в залікову книжку студента та заноситься в екзаменаційну відомість.

У результаті захисту курсової роботи виставляються оцінки.

Оцінка **«відмінно»** (А / 90-100) — коли студент вільно володіє проблемою, здійснив самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використав широке коло наукової літератури (монографій, статей, перекладних видань), проявив високий рівень теоретичних узагальнень, а робота виконана з дотриманням усіх необхідних вимог.

Оцінка «**добре**» (В / 82-89) та (С / 74-81) — виставляється тоді, коли студент в цілому добре виконав курсову роботу, але допускає неточності у трактуванні окремих понять, відчуває певні труднощі в теоретичному узагальненні матеріалу, не використав достатньо літературних джерел.

Оцінка «**задовільно**» (D /64-73) та (E/ 60-63) — виставляється у тому випадку, коли студент орієнтується в обраній темі, але не може самостійно зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, не може логічно викласти проблему, не усунув повністю недоліків, виявлених у рецензії.

Оцінка «**незадовільно**» (FX/ 35-59 *Незадовільно з можливістю повторного складання*) та (F/ 0-34 *Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни*) — виставляється тоді, коли студент навіть при наявності допущеної до захисту курсової роботи не орієнтується в проблемі, не опанував навіть мінімум наукової літератури, не знає матеріалу курсової.

Незадовільна оцінка з курсової роботи дає підстави не допустити студента до складання семестрових іспитів. У цьому випадку обирається нова тема і вся робота виконується спочатку.

Захист і оцінка наукової (курсної) роботи це підсумок самостійної роботи студента. При правильній організації своєї роботи студент набуває необхідних навичок для майбутньої діяльності, підвищує свою кваліфікацію. Кращі наукові роботи можна рекомендувати на конкурси студентських наукових робіт і до друку публікацій, написаних на їх основі, в студентських збірниках.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10.ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 054 «СОЦІОЛОГІЯ» З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

1. Методи аналізу первинної інформації: загальна характеристика, різновиди та специфіка їх використання.
2. Фундаментальні соціологічні дослідження як основа розвитку науки, основні напрямки.
3. Роль й місце соціальних обстежень у житті суспільства.
4. Приклади проведення монографічних досліджень у вітчизняній практиці соціологічних досліджень.
5. Світова практика проведення панельних досліджень.
6. Поняття соціального факту і соціального явища в історії соціології.
7. Функції та особливості всіх соціальних досліджень.
8. Різновиди соціологічних досліджень, їх особливості.
9. Особливості розвідувального, описового, аналітичного типів досліджень.
10. Сутність процедур інтерпретації та операціоналізації основних понять дослідження: на прикладі конкретного дослідження.
11. Основні кроки процедури формулювання гіпотез: на прикладі конкретного дослідження.
12. Різновиди планів організації дослідження та відмінності між ними.
13. Кейс стаді-історія життя, історія сім'ї як якісний метод збору соціологічної інформації.
14. Особливості методу фокус-груп в емпіричній соціології.
15. Основні поняття і процедури в соціометрії.
16. Використання соціометрії в дослідженні малих соціальних груп.
17. Особливості застосування якісних методів в соціології.
18. Застосування методу експертних оцінок в дослідженні трудової міграції.
19. Спостереження – як метод збору інформації в соціології.
20. Використання контент-аналізу як методу в соціології.
21. Анкета як інструментарій соціологічного дослідження.
22. Використання якісних методів в дослідженні трудової міграції в Україні.
23. Програма соціологічного дослідження як головний підготовчий етап в проведенні соціологічних досліджень.
24. Особливості використання бібліографічного методу в дослідженні соціального портрету ВПО.
25. Дослідження сучасного етапу розвитку волонтерського руху методом експертних оцінок.
26. Дослідження потреб та проблем ВПО за допомогою кількісних методів в соціології.

27. Дослідження потреб та проблем ВПО за допомогою якісних методів в соціології.
28. Анкетування в розвідувальному дослідженні життя українських мігрантів та біженців за кордоном.
29. Використання якісного методу Кейс стаді в зборі соціологічної інформації про життя українських мігрантів та біженців за кордоном.
30. Дослідження розвитку туристичної сфери Закарпаття методом експертних оцінок.
31. Дослідження проблем та потреб українських дітей-війни за допомогою якісних методів в соціології.
32. Використання якісного методу Кейс стаді в зборі соціологічної інформації про життя українських дітей – війни.
33. Особливості методу фокус-груп в дослідженні туристичного бізнесу Закарпаття.
34. Використання соціометрії в дослідженні студентських груп ДВНЗ «УжНУ».
35. Застосування методу фокус-груп в дослідженні соціальної адаптації ВПО.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок титульної сторінки курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Факультет суспільних наук
Кафедра соціології та соціальної роботи

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДУ ФОКУС-ГРУП В ЕМПІРИЧНІЙ СОЦІОЛОГІЇ (НА ПРИКЛАДІ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО БРЕНДУ ЗАКАРПАТТЯ)

Студента 2 курсу
денного відділення
спеціальності 054 «Соціологія»
Широхмана В. О.
Науковий керівник:
ст. викл. Тополянський С.І.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

Ужгород – 2020
ДОДАТОК Б
Приклад оформлення змісту курсової роботи

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ МЕТОДУ ФОКУС-ГРУП.....	5
1.1. Генезис та характерні особливості методу фокус-груп.....	5
1.2. Сутність та особливості проведення методу фокус-груп	8
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ-ФОКУС ГРУП В ЕМПІРИЧНІЙ СОЦІОЛОГІЇ.....	13
2.1. Особливості процедури проведення фокус-груп в емпіричній соціології.....	13
2.2. Особливості роботи ведучого фокус-групи (модератора).....	18
2.3. Проблеми ефективності фокус-груп.....	21
РОЗДІЛ 3. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ФОКУС-ГРУП ПРИ ФОРМУВАННІ ТУРИСТИЧНОГО БРЕНДУ ЗАКАРПАТТЯ.....	23
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
ДОДАТКИ.....	35

ДОДАТОК В
Зразок формулювання об'єкта, предмета, мети,
завдань і методів курсової роботи

Тема: «Особливості методу фокус-груп в емпіричній соціології (на прикладі формування туристичного бренду Закарпаття)»

Об'єктом дослідження є метод фокус-груп в емпіричній соціології.

Предмет дослідження – особливості застосування методу фокус-груп в емпіричній соціології.

Мета дослідження – дослідити особливості методу фокус-груп в емпіричній соціології.

З окресленої мети можна виокремити наступні завдання роботи:

- 1) проаналізувати теоретичні аспекти вивчення методу фокус-груп;
- 2) дослідити особливості процедури проведення фокус-груп в емпіричній соціології;
- 3) проаналізувати проблеми ефективності фокус-груп;
- 4) обґрунтувати дослідження фокус-групи на тему: «Як Ви уявляєте Туристичний бренд Закарпаття» при формуванні туристичного бренду Закарпаття.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження виступають наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених. Вирішення поставлених дослідницьких завдань спиралося на використання комплексу загальнонаукових методів: порівняльного аналізу і синтезу, системного аналізу, класифікації. Емпіричну базу роботи складає фокусоване інтерв'ю на тему: «Як Ви уявляєте Туристичний бренд Закарпаття» (грудень, 2018р.)

ДОДАТОК Г

Зразок оформлення посилань на використані джерела

Однією з важливих умов для плідного використання сфокусованого групового інтерв'ю є комфортність ситуації перебігу процесу. Важливо, щоб кожний учасник фокус - групи не був обмежений часом для спілкування, відчував увагу до себе, зумів налаштуватися на тему, що цікавить дослідника, мав можливість відпочити під час проведення дискусії. [13, с.84-92]

Другою особливістю методу є те, що дискусія має сфокусований характер. Це означає, що тема дискусії, логіка і форма запитань (кількість яких не має перевищувати десяти) визначаються заздалегідь і фіксуються в інструкції ведучого. [12; 14; 17; 24; 28; 32; 57] На жаль, відтінки запитань, обов'язково відкритих (згідно з вимогами цієї методики), і підходи до відповідей не завжди можна передбачити. [17, с.179-212]

Важливо, щоб ведучий проявляв майстерність та уміння спрямувати дискусію в русло необхідної теми. [11; 32; 81; 57] Збирання інформації відбувається в процесі спостереження за обговоренням запропонованих запитань, а також за елементами невербальної поведінки. У цьому метод сфокусованого групового інтерв'ю близький до методу спостереження. [там таки, 57]. Думки учасників взаємодії сприймаються не самі по собі, а у вербальному й невербальному контексті дискусії, адже учасники в ході обміну інформацією можуть не тільки змінювати власну думку, але й коригувати думки один одного. [15]

Третьою особливістю сфокусованого групового інтерв'ю є те, що групова інтеракція, яка виникає в ході дискусії, дозволяє дослідникові

одержати інформацію не просто про те, що думають з приводу тієї чи іншої проблеми, а й про те, чому вони так думають. [37]

ДОДАТОК Д
Приклад дотримання вимог щодо структурування розділів наукової роботи

**РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ-ФОКУС ГРУП
В ЕМПІРИЧНІЙ СОЦІОЛОГІЇ**

2.1. Особливості процедури проведення фокус-груп в емпіричній соціології

Якість дискусії визначається специфічною постановкою питань, коли учасники групи, обговорюючи проблему з різних ракурсів, мовби поступово фокусуються на тих складових, котрі зрештою є головними для визначеної категорії населення.

2.2. Особливості роботи ведучого фокус-групи (модератора)

Для того щоб адекватно керувати дискусією у фокус-групі, модератор мусить добре знати психологічні процеси у межах групової динаміки. Це керівництво має бути м'яким, ненав'язливим. Модератору групи необхідно підтримувати спонтанність і водночас не допускати відхилень від теми.

Іншими важливими якостями модератора є добра пам'ять, уміння слухати, установлювати контакт, виявляти щиру цікавість до інших людей, здатність викликати довіру і створювати доброзичливу обстановку для висловлення учасниками дискусії своєї думки. [34]

ДОДАТОК Ж

Приклад оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел, який наводиться у курсовій роботі (згідно з ДСТУ 8302:2015)

КНИГИ	
Приклади	Однотомні видання
один автор	Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с. Краснова М.В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с. Кузніченко С.О. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану": наук.-практ. комент. / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2015. 164 с. Тертишник В.М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ: Правова єдність, 2016. 810 с. Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.
два автори	Васильєв С.В., Ніколенко Л.М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с. Каткова Т.В., Каткова А.Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практ. посіб. Харків: Право, 2011. 136 с. Петришина М.О., Петришин О.А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Право, 2016. 44 с. Сташис В.В., Бажанов М.И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. Изд. 2-е, испр. и доп. Харьков: Вища шк., 1987. 216 с.

три автори	Комаров В.В., Світлична Г.О., Удальцова І.В. Окреме провадження: монографія / за ред. В.В.Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с. Сичевський В.В., Харитонов Є.І., Олейніков Д.О. Науково-практичний коментар до розділу І Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків: Право, 2016. 232 с. (Бібліотека слідчого). Helfer M.E., Kempe R.S., Krugman R.D. The battered child. 5th ed. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1997. 700 p.
чотири і більше авторів	Прилипко С.М., Ярошенко О.М., Мороз С.В., Малиновська К.А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 288 с. Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є.І.Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. Харків: [б. в.], 2013. 352 с. Постклассическая онтология права: монография / С.И.Максимов и др.; С.-Петербург. гос. ун-т; общ. ред. И.Л.Честнов. Санкт-Петербург: Алетейя, 2016. 688 с. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R.G.Hubbard, et.al. New York, NY: Columbia University Press, 2010. 256 p.
автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)	Гель А.П., Семаков Г.С., Яковець І.С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А.Х.Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с. Грошевий Ю.М. Вибрані праці / упоряд.: О.В.Капліна, В.І.Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с. Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В.М.Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с. Plath S. The unabridged journals / Ed. K.V.Kukil. New York: Anchor, 2000. 680 p.
автор(и) та перекладач(і)	Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н.И.Панова; пер. с итал. М.М.Исаев. Киев: Ин Юре, 2014. 240 с. Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) / ред. Л.Евенко; пер.: Д.Васильев, В.Зотов. Москва: Прогресс, 1986. 424 с. Laplace P.S. A philosophical essay on probabilities / trans.: F.W.Truscott, F.L.Emory. Original work published 1814. New York: Dover, 1951. 196 p.

без автора	Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В.Я.Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М.І.Хавронюк. Київ: Дакор, 2016. 496 с. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В.П.Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Генеза, 2004. 736 с. Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В.Я.Тацій, А.П.Гетьман, О.Г.Данильян. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2013. 440 с. Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 верес. 2016 р. Київ: Нац. акад. прокуратури України. 2016. 432 с. Twenty-four hours a day. Miami, FL: BN Publishing, 2010. 400 p.
Приклади	Багатотомні видання
	Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с. Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: наукова думка. 2005. Т. 9. 944 с. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В.В.Сташис, В.Я.Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6 т. Харьков: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / ред. О.В.Стовба. Харків: Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
ІНШІ ВИДАННЯ	

автореферати дисертацій	Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с. Лісов О.С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917–1991 роках: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. Київ, 2017. 20 с.
дисертації	Сокурченко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с. Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.
архівні документи	Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г.Ф.Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В.А.Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64, 64 зв., 71. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В.Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
патенти	Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
препринти	Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

	Шиляев Б.А., Воеводин В.Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков: ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ 2006-4).
стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107- 1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
каталоги	Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк: Лебедь, 2005. 228 с. Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; уклад.: Л.І.Романова, О.В.Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.
бібліографічні показники	Володимир Володимирович Сташис: (до 85-річчя від дня народж. та 60-річчя наук.-пед. і громад. діяльності) / Нац. акад. прав. наук України; упоряд.: В.І.Борисов, В.І.Тютюгін, Л.М.Демидова. Харків: Право, 2010. 108 с. (Біографія і бібліографія вчених-правознавців). Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992–2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків: Одиссей, 2003. 128 с. Систематизований показник матеріалів з питань адміністративної реформи, опублікованих у Віснику Національної академії державного управління за 1997–2005 роки / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; уклад.: О.О.Бабінова, О.Г.Белінська. Київ: Вид-во НАДУ, 2006. 11 с.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ	

тези, доповідь	Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. <i>Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин</i>: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В.П.Маслова (Харків, 17 лютого 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9. Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. <i>Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні</i>: матеріали XXII Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 травня 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49. Шаповал В. Свобода та "природні права" людини як основа людського виміру права. <i>Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи)</i>: матеріали першого всеукр. круглого столу, м.Львів, 16–17 вересня 2005 р. Львів: Край, 2006. С. 286–295. Wu C. K., Makhoul M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. <i>Light Metals 2011: Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February – 3 March, 2011</i>. Hoboken, NJ: Wiley, 2011. P. 834–836.
розділ книги	Борисова В.И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. <i>Харьковская цивилистическая школа: право собственности</i>: монографія / ред. И.В.Спасибо-Фатеева. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С.87–99. Даньшин І. М. Злочини проти громадського порядку та моральності. <i>Кримінологія. Загальна та Особлива частини</i>: підручник / ред. В. В. Голіна. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2009. Розд. 15. С.138–145. Тацій В. Я. Повертаючись до питання боротьби зі злочинами у сфері приватизації. <i>Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю</i>. Харків: Право, 2010. С. 221–229. Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. <i>Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані</i>: монографія / за ред.: О.В.Козаченко, Є.Л.Стрельцов. Миколаїв: Іліон, 2016. С.87–109. O'Neil J.M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition, and

	transformation. <i>Gender issues across the life cycle</i> / Ed. B.R.Wainrib. New York, NY: Springer, 1992. P. 107–123.
стаття з довідкового видання	Баулін Ю.В. Обставини, що виключають злочинність діяння. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю.С.Шемшученко. Київ: Юрид. думка, 2007. С. 550. Гончаренко В.Д. Повне зібрання законів Російської імперії. <i>Велика українська юридична енциклопедія</i>. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. С. 573–574. Ріяка В.О. Декларація митна. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ: Укр. енцикл., 1998. Т. 2. С. 29. Bergmann P.G. Relativity. <i>The New Encyclopedia Britannica</i>. Chicago, IL: Encyclopedia Britannica, 1993. Vol. 26. P. 501–508.
стаття з продовжуваного видання	Гетьман А.П., Лозо В.І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. <i>Проблеми законності</i>. Харків. 2013. Вип. 123. С. 65–77. Данильян О.Г., Петришин О.В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. <i>Вісник Національної академії правових наук України</i>. Харків, 2010. № 2. С.28–39. Семенюк О.Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. <i>Держава і право. Юридичні науки</i>. Київ, 2016. Вип. 72. С.152–166.
стаття з періодичного видання (журнал, газета)	Кулак Н.В. Актуальні питання правового статусу добровільних формувань в Україні. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2016. № 4. С.84–88. Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. <i>Право України</i>. 2009. № 10. С. 57–60. Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. <i>Journal of Higher Education</i>. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480. Середа М. Мирні зібрання: практика адмін. судів 2015 р. <i>Юридичний вісник України</i>. 2016. 12–18 лют. (№ 6). С. 5. Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. <i>Голос України</i>. 2016. 29 січ. (№ 16). С. 6–7. Itzkoff D. A touch for funny bones and earlobes. <i>New York Times</i>. 2010. March 31. P. C1.
рецензії	Биков О. Нагальність оптимального міжнародно-правового врегулювання глобальних біоетичних проблем сучасності. <i>Віче</i>. 2016. № 1/2. С. 20–21. Рец. на кн.: Третьякова В. Г. Міжнародно-правове регулювання

	глобальних біоетичних проблем: монографія. Київ: Кондор, 2013. 407 с. Драч О. О. [Рецензія]. <i>Український історичний журнал</i>, 2016. № 1. С. 217–219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси: ІнтралігаТОР, 2015. 112 с. Csikos R., Garcia E., Worley R. Book Reviews. <i>Journal of Criminal Justice Education</i>. 2010. Vol. 21, No. 1. P. 93–99. Review of the book: Beck E., Britto S., Andrews A. In the shadow of death: Restorative justice and death row families. Oxford, NY: Oxford University Press, 2007. 336 p.
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Приклади	Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282 (дата звернення: 17.03.2017). Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. <i>Теорія і практика правознавства</i>: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016). Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. <i>Проблеми законності</i>. 2016. Вип. 135. С. 39–51. DOI: http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852. Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x. Feminism. <i>Encyclopædia Britannica online</i>. URL: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/724633/feminism. (last accessed: 17.03.2017). Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. <i>Meaningful Play 2010</i>: October 21–23, 2010, East Lansing, MI. URL: http://meaningfulplay.msu.edu/proceedings2010/mp2010_paper_42.pdf (last accessed: 17.03.2017).
ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ	

Приклади	Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с. Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. <i>Освіта</i>. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. <i>Голос України</i>. 2015. 10 черв. (№ 101). С. 4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). <i>Офіційний вісник України</i>. 2013. № 3. Ст. 91. Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій: постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1998 р. № 1099. <i>Офіційний вісник України</i>. 1998. № 28. Ст. 1062. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page (дата звернення: 17.03.2017). Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18 (дата звернення: 17.03.2017). Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: від 15.09.2016 р. № 5132. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035 (дата звернення: 17.03.2017). Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 27 серпня 2014 р., судова справа № 551/818/14-к. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41131992# (дата звернення: 17.06.2016). Case of Benham v. The United Kingdom (Application no. 19380/92): Judgment European Court of Human Rights, 10 June 1996. URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57990 (last accessed: 17.03.2017).
------------------------	--

ДОДАТОК 3

Зразок бланку відгуку наукового керівника на курсову роботу

ВІДГУК

наукового керівника на курсову роботу

студента (ки) _____ курсу _____ групи _____ факультету

(прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему: _____

Структурний елемент оцінювання	Рекомендована оцінка
1. Якість виконання теоретичної частини. Обґрунтовано актуальність теми, мети, об'єкту, предмету, завдання дослідження; проявлено високий рівень теоретичних узагальнень, здійснено самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використано широке коло наукової літератури (монографій, статей, перекладних видань).	
2. Якість виконання практичної частини. Виокремлено практичні елементи наукової проблеми; підбрано інструментарій згідно теми дослідження; здійснено аналіз, інтерпретацію та узагальнення отриманих результатів дослідження; формулювання висновків	
3. Правильність оформлення курсового проекту	

Допущено до захисту: «__» _____ 20__ р.

Науковий керівник: _____
(прізвище, ім'я, по-батькові) (підпис)

Ознайомлено: «__» _____ 20__ р. _____
(прізвище, ім'я, по-батькові студента)(підпис)

Підсумкове оцінювання курсового проекту (роботи)

№ п/п	Структурні елементи оцінювання	Оцінка 2/3/4/5
1.	Якість виконання теоретичної частини	
2.	Якість виконання практичної частини	
3.	Правильність оформлення курсової роботи	
4.	Захист курсової роботи	
5.	Відповіді на додаткові запитання членів комісії	
	Оцінка за національною шкалою	
	В балах за шкалою ECTS	
	Оцінка ECTS	

Голова комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__ р.
(Дата захисту)

Навчально-методичне видання

МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні рекомендації
до написання *курскових робіт* з дисципліни
«Методологія соціологічних досліджень»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності **054 Соціологія**

Укладачі: Варга Н.І.
Рюль В.О.